

ชื่อโครงการ การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับครูสังคมศึกษา

ชื่อผู้วิจัย ศาสตราจารย์ ดร.ศิริวรรณ ศรีพล

ปีที่ทำแล้วเสร็จ 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (2) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับครูสังคมศึกษา และ (3) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับครูสังคมศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ (1) ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา จำนวน 17 คน สำหรับการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (2) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา จำนวน 5 คน สำหรับการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับครูสังคมศึกษา (3) ครูสังคมศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 และเขต 2 ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 32 คน แล้วแบ่งกลุ่มตัวอย่างเพื่อการทดลองใช้เบื้องต้น เป็น 3 กลุ่ม คือ การทดลองแบบเดี่ยว จำนวน 3 คน การทดลองแบบกลุ่ม จำนวน 9 คน และการทดลองแบบสนาม จำนวน 20 คน และ (4) ครูสังคมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเชียงราย เขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ เขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 5 (สิงห์บุรี ลพบุรี อ่างทอง ชัยนาท) และเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดระนอง แห่งละ 30 คน สำหรับชั้นการทดลองใช้ในสถานการณ์จริง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 3 ฉบับ (2) รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับครูสังคมศึกษา (3) แบบประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับครูสังคมศึกษา (4) ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (5) แบบสอบถามความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (6) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับ เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ (7) แบบสอบถามความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้มัธยฐานและพิสัยระหว่างควอไทล์ ประสิทธิภาพ E_1/E_2 การทดสอบค่าที ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยปรากฏว่า

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงพบว่า คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า

สอดคล้องกันที่สามารถนำไปพัฒนาความเป็นพลเมืองดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ (1) คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง (2) คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีด้านทักษะ/กระบวนการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ (3) คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับครูสังคัมศึกษา พบว่า (1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับครูสังคัมศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 กำหนดเป้าหมายของการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง องค์ประกอบที่ 2 กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง องค์ประกอบที่ 3 จัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน องค์ประกอบที่ 4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และองค์ประกอบที่ 5 การวัดและประเมินผล และผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับครูสังคัมศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒินั้น พบว่ารูปแบบดังกล่าวอยู่ในระดับมีความเหมาะสมมาก (2) ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคัมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่พัฒนาขึ้นทั้ง 5 หน่วย มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับครูสังคัมศึกษา พบว่า (1) ความคิดเห็นของครูสังคัมศึกษาที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับความเหมาะสมมาก (2) ผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมหลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคัมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 4 จังหวัดสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) ความคิดเห็นของครูสังคัมศึกษาที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคัมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงถึงความเหมาะสมของเนื้อหาสาระที่นำเสนอไว้ในชุดฝึกอบรมทางไกล ทั้ง 5 หน่วย โดยภาพรวมอยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด

คำสำคัญ คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ชุดฝึกอบรมทางไกล การจัดการเรียนรู้อ เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครูสังคัมศึกษา

Research Title: Development of Learning Management Model on Good Citizenship of Students Based on the Sufficiency Economy Philosophy for Social Studies Teachers

Researcher: Professor Dr. Siriwan Sripahol

Year: 2017

Abstract

The purposes of this research were (1) to study good citizenship characteristics of students based on the sufficiency economy philosophy; (2) to develop a learning management model on good citizenship of students based on the sufficiency economy philosophy for social studies teachers; and (3) to study the try-out results of the developed learning management model.

The research sample for this study comprised the following groups: (1) a group of 17 experts with knowledge and experience on sufficiency economy philosophy and social studies learning management to provide opinions on good citizenship characteristics based on the sufficiency economy philosophy; (2) a group of five experts with knowledge and experience on sufficiency economy philosophy and social studies learning management to evaluate the learning management model on good citizenship of students based on the sufficiency economy philosophy for social studies teachers; (3) a group of 32 social studies teachers under Bangkok Metropolis Secondary Education Service Area Offices 1 and 2, obtained by stratified random sampling; then they were divided into three groups for preliminary try-out of the learning management model as follows: a group of three teachers for individual try-out, a group of nine teachers for small group try-out, and a group of 20 teachers for field try-out; and (4) social studies teachers in The Educational Service Area of Chiang Rai province, Si Sa Ket Primary Educational Service Area Office, The Secondary Educational Service Area Office 5 (Sing Buri, Lop Buri, Chai Nat, Ang Thong) and The Educational Service Area of Ranong provinces, each of which consisting of 30 teachers for try-out of the learning management model in real situations.

The employed research instruments were (1) three sets of questionnaires for the experts on good citizenship characteristics of students based on the sufficiency economy philosophy; (2) a learning management model on good citizenship of students based on the sufficiency economy philosophy for social studies teachers; (3) an evaluation form for social studies teachers to assess the learning management model on good citizenship of students based on the sufficiency economy philosophy for social studies teachers; (4) a distance training package for social study teachers on learning management to develop good citizenship of students based on the sufficiency economy philosophy; (5) a questionnaire on opinions of social studies teachers toward the learning management model on good citizenship of students based on the sufficiency economy philosophy; (6) a learning achievement test to assess knowledge and understanding of social studies teachers on learning management to develop good citizenship of students based on the sufficiency economy philosophy; and (7) a questionnaire on opinions of social studies teachers toward the distance training package for social study teachers on learning management to develop good citizenship of students based on the sufficiency economy philosophy. Data were analyzed using the median, inter-quartile range, E_1/E_2 index, t-test, standard deviation, and content analysis.

Research findings were as follows:

Part 1: Results of the study of good citizenship characteristics of students based on the sufficiency economy philosophy. It was found that the experts were in accord in their opinions that good citizenship characteristics of students based on the sufficiency economy philosophy comprised three components: (1) the good citizenship component of knowledge and understanding on principles of sufficiency economy philosophy and related fields of study; (2) the good citizenship component of process/skills based on the sufficiency economy philosophy; and (3) the good citizenship component of virtues, ethics and values based on the sufficiency economy philosophy.

Part 2: Results of development of the learning management model to develop good citizenship of students based on the sufficiency economy philosophy for social studies teachers. It was found that (1) the developed learning management model to develop good citizenship of students based on the sufficiency economy philosophy for social studies teachers was composed of the following five components: the first component was the formulation of goals for developing good citizenship of students based on the sufficiency economy philosophy; the second component was the formulation of guidelines for learning management to develop good citizenship of students based on the sufficiency economy philosophy; the third component was the preparation of instructional media and documents; the fourth component was the organizing of learning activities; the fifth component was the measurement and evaluation; also, evaluation results of the developed learning management model to develop good citizenship of students based on the sufficiency economy philosophy for social studies teachers, as assessed by the experts, showed that the developed model was appropriate at the high level; and (2) all of the five units of the developed learning management model to develop good citizenship of students based on the sufficiency economy philosophy for social studies teachers were efficient in accordance with the pre-determined 80/80 efficiency criterion.

Part 3: Try-out results of the developed learning management model to develop good citizenship of students based on the sufficiency economy philosophy for social studies teachers. It was found that social studies teachers had overall opinion that the developed learning management model to develop good citizenship of students based on the sufficiency economy philosophy was appropriate at the high level; (2) the post-training learning achievements of trainees in all of the four provinces, who used the distance training package for social study teachers on learning management to develop good citizenship of students based on the sufficiency economy philosophy, were significantly higher than their pre-training counterpart achievements at the .05 level of statistical significance; and (3) the overall opinion of social studies teachers toward the appropriateness of contents presented in all of the five units of the distance training package was at the most appropriate level.

Keywords: good citizenship characteristics / learning management model / distance training package / organizing learning activities to develop good citizenship based on the sufficiency economy philosophy / social studies teacher

